

prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (jud: Gh. Mîra)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

D E C I Z I E

2 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Serghei Cemîrtan, reprezentat de avocatul
Olesea Negru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Cemîrtan
împotriva lui Ruslan Cemîrtan cu privire la încasarea pensiei de întreținere,
împotriva încheierii din 10 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 30 decembrie 2019, Serghei Cemîrtan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ruslan Cemîrtan cu privire la stabilirea și încasarea pensiei de
întreținere.

Prin hotărârea din 04 iunie 2020 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central s-a
respins ca neîntemeiată acțiunea.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 18 iunie 2020, Serghei
Cemîrtan a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 04 iunie 2020 a Judecătoriei
Anenii Noi, sediul Central.

Prin încheierea din 10 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs
cererii de apel depuse de Serghei Cemîrtan, împotriva hotărârii din 04 iunie 2020 a
Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central și s-a acordat apelantului un termen de 10
zile de la recepționarea încheierii, pentru lichidarea neajunsurilor și anume
prezentarea apelului motivat. Totodată, i s-a comunicat că, în caz contrar cererea de
apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) Cod de
procedură civilă.

Prin încheierea din 10 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit
cererea de apel depusă de Serghei Cemîrtan, împotriva hotărârii din 04 iunie 2020 a
Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în
judecată depusă de Serghei Cemîrtan împotriva lui Ruslan Cemîrtan cu privire la
încasarea pensiei de întreținere, pe motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen
indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1)
Cod de procedură civilă.

La 25 octombrie 2020, prin intermediul poștei electronice, Serghei Cemîrtan,
reprezentat de avocatul Olesea Negru, a declarat recurs, împotriva încheierii din 10
septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea acesteia cu
trimiterea cauzei spre rejudecare instanței de apel.

În motivarea recursului a invocat că consideră încheierea instanței de apel pasibilă casării, deoarece avocatul Olesea Negru în luna iulie s-a aflat în concediu, motiv din care nu a recepționat încheierea prin care nu s-a dat curs apelului, iar instanța nu a expediat o copie a încheierii prin intermediul poștei electronice a avocatului.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 10 septembrie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei încheierii prin scrisoarea de însoțire din 14 septembrie 2020 (f.d. 52), or, la actele cauzei nu regăsește dovada de recepționare a acesteia de către recurent.

Astfel, recursul declarat la 25 octombrie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că la 30 decembrie 2019, Serghei Cemîrtan a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ruslan Cemîrtan cu privire la stabilirea și încasarea pensiei de întreținere.

Prin hotărârea din 04 iunie 2020 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central s-a respins ca neîntemeiată acțiunea lui Serghei Cemîrtan.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 18 iunie 2020, Serghei Cemîrtan a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 04 iunie 2020 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central.

Prin încheierea din 10 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Serghei Cemîrtan, împotriva hotărârii din 04 iunie 2020 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central și s-a acordat apelantului un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii, pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat. Totodată, i s-a comunicat că, în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Ulterior, prin încheierea din 10 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Serghei Cemîrtan, împotriva hotărârii din 04 iunie 2020 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Cemîrtan împotriva lui Ruslan Cemîrtan cu privire la încasarea pensiei de întreținere, pe motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementau acțiunile instanței la acea fază a procesului.

În susținerea acestei concluzii urmează a reține și prevederile art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, care statuează că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect nu a dat curs cererii de apel și ulterior a restituit cererea de apel, în cazul în care apelantul nu s-a conformat dispozițiilor încheierii din 10 iulie 2020.

Totodată, Colegiul învederează că încheierea din 10 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată participanților la proces, fiind recepționată de către apelantul Serghei Cemîrtan la data de 21 iulie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 45), pe când de către reprezentatul apelantului nu a fost recepționată, fiind restituită instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 46-47).

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În sensul art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

Astfel, instanța de apel corect a specificat că în termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel, apelantul nu li-a înlăturat, precum și nu a comunicat despre imposibilitatea de înlăturare a acestora, ori, în termenul acordat, nu a prezentat cererea de apel motivată, ceea ce atestă că indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nu au fost îndeplinite, fapt ce a impus restituirea cererii de apel.

Or, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Mai mult ca atât, conform mandatului avocațial din 10 decembrie 2019, avocatul Negru Olesea reprezintă interesele apelantului în temeiul deciziei coordonatorului Oficiului teritorial Chișinău al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat nr. 1398 ACC din 16 august 2019 și depunând cererea de apel nemotivată, aceasta cunoștea despre faptul că urmează a prezenta instanței motivele apelului, însă până la 10 septembrie 2020, din partea acesteia nu a parvenit nici o cerere prin care să înlătore neajunsurile pentru a pute fi examinată cauza în fond în ordine de apel.

În speță, Colegiul consideră neîntemeiate alegațiile expuse în cererea de recurs de către avocatul Negru Olesea, precum că s-a aflat în concediu anual de odihnă, în cazul în care aceasta nu a prezentat careva probe întru confirmarea acesteia.

Mai mult, neîntemeiate sunt și afirmațiile precum că nereclamarea nu poate fi considerată ca comunicare a actului, ori, în temeiul art. 100, alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat

de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

De altfel, în conformitate cu art. 106 Cod de procedură civilă, dacă destinatarul refuză să primească citația sau înștiințarea, persoana împuternicită să o înmâneze consemnează refuzul pe citație sau înștiințare și o restituie instanței judecătorești. Persoana care refuză să primească citația sau înștiințarea se consideră înștiințată despre locul, data și ora ședinței de judecată sau despre locul, data și ora efectuării unui act procedural. Neprezentarea ei în instanță nu împiedică judecarea cauzei sau efectuarea actului procedural.

Sensul autentic al normelor precitate, determinat din perspectiva interpretării logico-gramaticale a textului legal, denotă faptul că refuzul de a primi citația sau înștiințarea ori nereclamarea de către destinatar a citației sau înștiințării se consideră că ultimul a fost citat legal, deoarece citarea are drept scop înștiințarea destinatarului despre, locul data și ora îndeplinirii unui act de procedură.

Totodată, conform jurisprudenței CtEDO (Ghinea contra Moldovei, cererea nr. 15778/05, hotărârea definitivă din 26 septembrie 2012), principiul egalității armelor este unul din elementele noțiunii mult mai largi a procesului echitabil, care prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. Curtea notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale (Varnima Corporation International S.A. vs Grecia, nr. 48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur vs Franța, nr. 63879/00, §32, 03 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr. 32576/96, §32, CtEDO 2002-VIII).

Astfel, în circumstanțele expuse se impune concluzia, că însuși apelantul nu a respectat drepturile sale procedurale și s-a eschivat de la îndeplinirea actelor de procedură în măsura stabilită de normele de drept procedural, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale. Or, părțile urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței deoarece, în conformitate cu art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Ca consecință, nelichidarea neajunsurilor expuse în încheierea din 10 iulie 2020 de către apelant, în circumstanțele descrise, a impus adoptarea soluției de restituire a cererii de apel, în cazul în care conform dispozițiilor art. 14 și 16 din Codul de procedură civilă, în lumina interpretărilor date de CtEDO principiului preeminenței dreptului, actele de dispoziție judecătorească, în speță, încheierea instanței potrivit căreia s-a instituit termen de prezentare a unor înscrisuri necesare pentru a fi dat curs apelului și a asigura o bună și normală derulare a procedurii, este obligatorie atât pentru participanții la proces, cât și pentru instanța de judecată, care a emis actul în cauză, obligație ce se regăsește și în principiile fundamentale a procedurii civile.

În consecință, instanța de apel nu a dispus de o altă soluție legală, decât de a restitui cererea de apel, din motivul neînlăturării neajunsurilor indicate în încheierea, prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Or, exonerarea arbitrară a apelantului de sancțiunile procedurale stabilite de prevederile legale precitate, în sensul prevederilor art. 10 Cod de procedură civilă, afectează exigențele unui proces

echitabil în sensul art. 6 CEDO, conform căreia instanța de judecată are obligația de a asigura aparențele de imparțialitate și de a nu admite acte de intervenție arbitrară în favoarea sau defavoarea uneia din părți, având obligația concretizată și de jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor, stabilite de Constituție și legi, or, instanțele de judecată nefiind o excepție în acest sens.

În acest sens, Colegiul consideră necesar de a reitera că conform art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun și în cele specializate este stabilită de [...] Constituția Republicii Moldova, de prezentul Cod și de alte legi organice.

Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului Cod. Totodată, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 20.01.2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, părțile în proces nu sunt scutite de obligațiile procesuale pozitive întru exercitarea corespunzătoare a obligațiilor legale. Or, în speță, apelantul nu a depus suficientă diligență, în vederea exercitării obligațiilor procedurale avute.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 10 septembrie 2020, în cazul în care apelantul nu și-a exercitat în volum deplin drepturile procedurale, iar ca consecință a curmat în mod legal orice abuz din partea acestuia.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Serghei Cemîrtan, reprezentat de avocatul Olesea Negru.

Se menține încheierea din 10 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Cemîrtan împotriva lui Ruslan Cemîrtan cu privire la încasarea pensiei de întreținere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat